

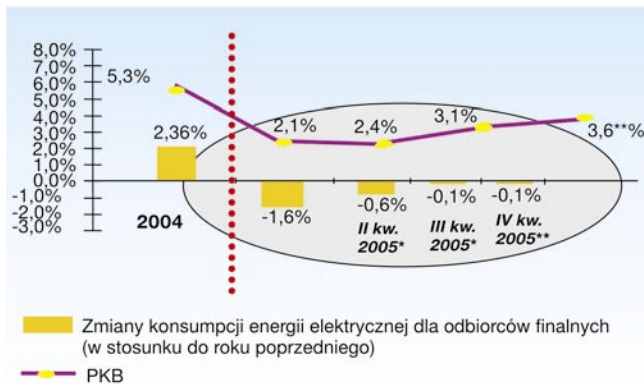
ELEKTROENERGETYKA POLSKA 2006

Próba wstępnego zbilansowania roku 2005¹⁾

W artykule zawarto informacje według oszacowań Autora określonych na podstawie wyników za 11 miesięcy 2005 roku. Analizę uwzględniającą wyniki za cały 2005 rok opublikujemy w terminie późniejszym.

Redakcja

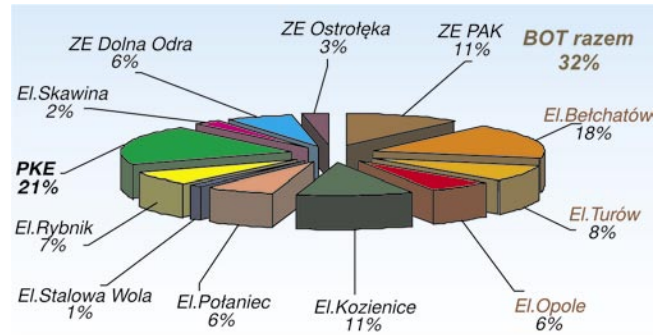
Nie sprawdziły się złe prognozy z pierwszych dwóch kwartałów 2005 roku dotyczące bilansu energii elektrycznej. Siłą sprawczą zmian stało się ożywienie gospodarcze drugiego półrocza. Produkcja i sprzedaż energii elektrycznej odbiorcom finalnym w kraju w trzecim i czwartym kwartale były wyraźnie wyższe od tych z pierwszego półrocza. Stąd porównanie produkcji i sprzedaży energii elektrycznej w kraju z całego roku 2005 z 2004 wskazuje bardzo podobny wynik.

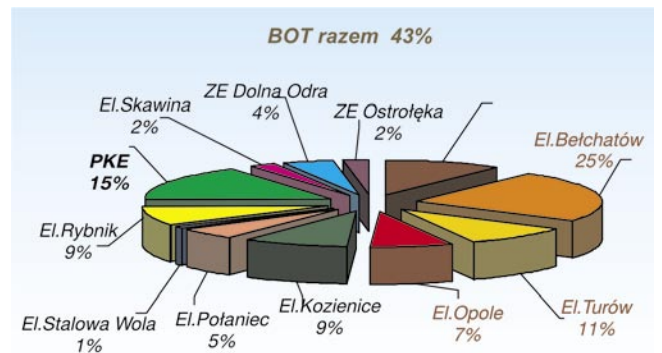
Rys. 1. Sprzedaż energii elektrycznej odbiorcom finalnym (porównanie rok do roku) a PKB²⁾

Łącznie w 2005 roku wyprodukowano ponad 154 TWh energii elektrycznej, a zużycie energii przez odbiorców finalnych było nieznacznie mniejsze od zużycia w 2004 roku. Utrzymała się tendencja wyraźnego pomniejszania importu (pobranie) energii elektrycznej z równoczesnym zwiększaniem eksportu (oddanie). Sprzedaliśmy energii ponad 15,5 TWh, a kupiliśmy nieco mniej niż 5 TWh.

W strukturze produkcji energii elektrycznej przez elektrownie zawodowe nadal ważyły elektrownie na węglu kamiennym – około 42% (ze zmniejszeniem o ponad 1% w stosunku do roku ubiegłego) z rosnącym udziałem elektrowni na węglu brunatnym. W strukturze mocy zainstalowanej i udziale poszczególnych elektrowni także nie zaobserwowano znaczących zmian.

Rys. 2. Udziały w rynku wg mocy zainstalowanej, MW

Rys. 3. Udziały w rynku wg produkcji energii elektrycznej brutto w 2005* roku, GWh

Porównując jednak udział poszczególnych elektrowni w strukturze mocy zainstalowanej i w strukturze produkcji energii elektrycznej zauważyć można wyraźnie różnicę pomiędzy pierwszym a drugim. Wykorzystanie elektrowni „na węglu brunatnym” jest znacznie większe!

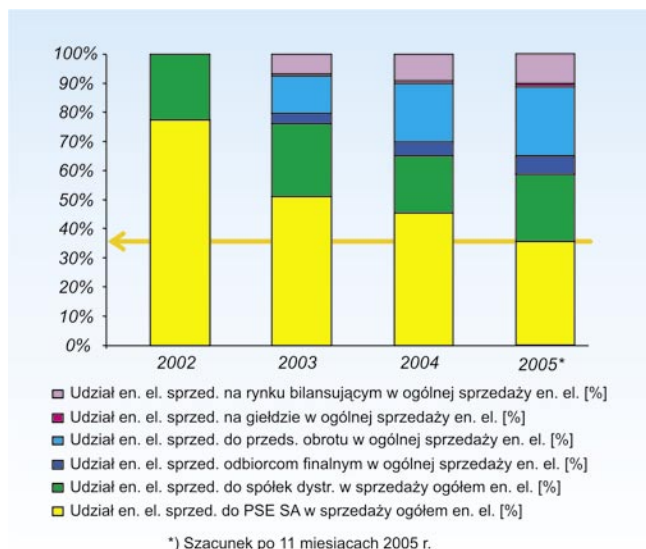
Wyraża to najprościej nie tylko stopień wykorzystania możliwości produkcyjnych poszczególnych elektrowni, ale także wskazuje niekorzystne dla „węglu kamiennego” zróżnicowanie w kosztach wytworzenia tej części kosztów stałych, które „nie pracują”! Ale to także potwierdzenie pomniejszania konkurencyjności elektrowni „na węglu kamiennym”. Jeśli przyjąć, że w strukturze kosztów jednostkowych paliwo produkcyjne stanowi znaczącą część (około 40% łącznie dla energetyki „kamiennej” i „brunatnej”),

¹⁾ W artykule wykorzystano materiały ze zbiorów własnych Autora, a także, ARE SA. Artykuł pisany był 22 stycznia 2006 roku.

²⁾ Z konsumpcją własną elektroenergetyki narastającą, po IV kw. szacunek po 11 miesiącach)

a ceny węgla nie będą się zmniejszać, to utrata konkurencyjności dotknie także górnictwo węgla kamiennego! A nie zapominajmy o tym, że elektroenergetyka i energetyka ciepła za 2005 konsumuje około 41% wydobycia węgla kamiennego w kraju.

Elektrownie w końcu roku 2005 sprzedawały energię elektryczną (w sprzedaży łącznej) do PSE SA mniej niż 40% (kontrakty długoterminowe).

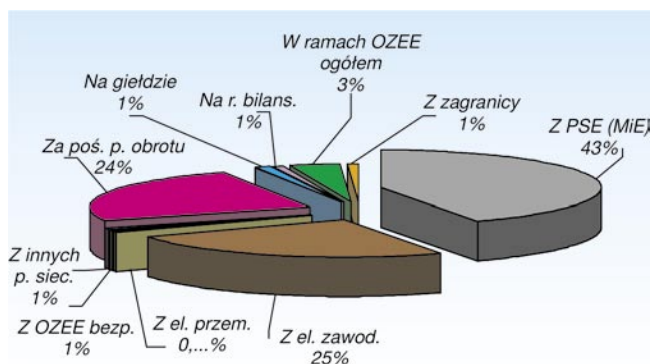

Rys. 4. Struktura sprzedaży energii elektrycznej średnia dla podgrupy elektrowni, %

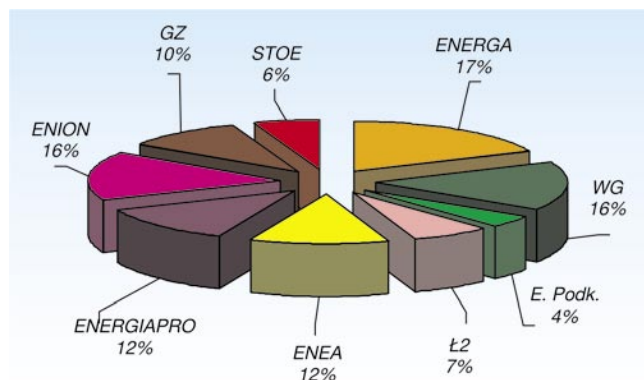
W wynikach finansowych roku elektrownie i elektrociepłownie pozostają znacząco zróżnicowane, ale o tym lepiej pisać po weryfikacji bilansów za 2005 rok.

W 2005 roku spółki dystrybucyjne nadal kupowały ponad 40% energii w taryfie wymuszonej MiE. W strukturze zakupów prawie w równej części kształtują się zakupy z elektrowni zawodowych i za pośrednictwem przedsiębiorstw obrotu – odpowiednio – 25% i 24%.

Spółki z tzw. *Wschodniej Grupy Energetycznej* (ZE Białystok, ZE Warszawa-Teren, LUBZEL, Zamojska KE., ZEORK) nie doczekały się decyzji MSP zatwierdzającej proces konsolidacyjny. Podobnie *Energetyka Podkarpacka* (Rzeszowski ZE, EC Rzeszów i EI. Stalowa Wola). Gdyby się tak stało *Wschodnia Grupa* stałaby się jedną z trzech dominujących na rynku.

Rys. 5. Struktura zakupu energii elektrycznej w spółkach dystrybucyjnych za 2005 rok, %

Rys. 6. Udział w rynku wg energii elektrycznej wprowadzonej do sieci spółek dystrybucyjnych za 2005 rok (wartości szacowane), %

Jest to niewątpliwie istotne utrudnienie w przygotowaniach tych grup do wyzwań wynikających z powinności wyodrębnienia Operatora Systemu Dystrybucyjnego z majątkiem i pełnego, rytmego uwolnienia rynku!

Spółki dystrybucyjne pozostają nadal bardzo zróżnicowane w wynikach gospodarczych roku.

Gdyby szacować te z pierwszego półrocza na okres całego roku, to bez wątpliwości ich zróżnicowanie dotyczyłoby wszystkich obszarów (od grupy wskaźników efektywności gospodarczej poprzez obszar kosztów, ale także cen). Istotne stanie się (po weryfikacji bilansów rocznych), które z nich są bardziej gotowe podjąć wyzwania otwierającego się rynku energii.

W roku 2005 nastąpiło także przyjęcie przez rząd dwóch od dawna oczekiwanych i jak się zdawało, istotnych strategicznie dokumentów. Były to:

- *Polityka energetyczna Polski do 2025 roku,*
- *Aktualizacja programu realizacji polityki właścicielskiej MSP w odniesieniu do sektora elektroenergetycznego.*

W istocie obydwie dokumenty (a szczególnie ten drugi) okazały się niewypałem i jedynie sprowokowały opracowania wielu projektów organizacyjnych – konsolidacyjnych elektroenergetyki (skonfliktowanych wobec siebie zamiarami łączenia bądź włączania podmiotów podsektora dystrybucji).

A wobec dyskomfortu czasu politycznego z jesieni ubiegłego roku dały w efekcie szereg „impotentnych działań” zdezorientowanych zarządów firm energetycznych!

Korzystne stałoby się przyspieszenie stanowiska rządu co do polityki energetycznej w części, nie tylko dotyczącej strategii paliwowej („ile gazu, jaką rurą i skąd”), ale w równej mierze określenie wielkości potrzebnych zasileń budżetu państwa z prywatyzacji podmiotów elektroenergetyki (z potrzeb jego równoważenia i rosnących oczekiwań społecznych) i potem, dopiero potem, przedstawienie decyzji co do polityki właścicielskiej (między innymi odpowiedź na pytanie: co zrobić z owymi wieloma sprowokowanymi opracowaniami konsolidacyjnymi)!!!